

КАФЕДРА ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А.В. Стасишин
(підпис)

“ ___ ” _____ 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка сталого розвитку

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 05 “Соціальні та поведінкові науки”
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 051 “Економіка”
(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: Інформаційні технології в бізнесі
(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: бакалавр
(бакалавр/магістр)

ЛЬВІВ 2020

Програма навчальної дисципліни “Моделювання економіки” для студентів, які навчаються за галуззю знань 05 “Соціальні та поведінкові науки” спеціальністю 051 “Економіка” спеціалізацією “Інформаційні технології в бізнесі” освітнього ступеня бакалавр.

“ ___ ” _____ 2020 року – 10 с.

Розробник: Ярема О.Р., доцент кафедри цифрової економіки та бізнес аналітики, к.е.н., доцент.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри цифрової економіки та бізнес аналітики

Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Шевчук І.Б.
(прізвище, ініціали)

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № ___ від “ ___ ” _____ 2020 р.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Перехід національної економіки України на модель сталого розвитку значною мірою залежить від наявного потенціалу розширеного відтворення ресурсної бази соціально-економічного піднесення на новій інституціональній і технологічній основі. Досвід передових країн та наслідки структурної і системної перебудови більшості сегментів національного господарства свідчать, що реальні зрушення в напрямі формування передумов сталого розвитку як держави в цілому, так і окремих регіонів можливі лише за умови нарощення не лише виробничого, а й природно-ресурсного, демографічного, науково-технічного, рекреаційного, інформаційного та соціально-культурного потенціалу. Тобто, мова йде про всі складові соціально-економічного потенціалу, а також людський фактор та інституціональні зміни в системі економічних відносин при виборі пріоритетів переходу національного та регіональних господарських комплексів на модель сталого розвитку.

Мета навчальної дисципліни

Мета даної дисципліни – формування у майбутніх фахівців сучасного мислення на засадах концепції сталого розвитку економіки та системи спеціальних знань у сфері прийняття управлінського рішень, набуття практичних умінь та навичок з організації та управління з використанням системного підходу та урахуванням наслідків діяльності по відношенню до довкілля та якості життя. А також просування суспільства на шляху сталого розвитку та забезпечення безпечних умов існування людства в майбутньому.

Предмет навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є наукові засади, теоретичні моделі, технології управління сталим розвитком економіки в контексті врахування численних екзогенних та більшою мірою ендегенних чинників соціально-економічного потенціалу сталого розвитку у зв'язку з інституціональним закріпленням євроінтеграційних прагнень українського народу.

Об'єкт навчальної дисципліни

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є економіка, її підрозділи та процеси, що у них відбуваються, методи та алгоритми розглядаються у зв'язку з відповідними проблемами аналізу та управління в економічних та фінансових системах.

Основними завданнями дисципліни є:

- формування у студентів системи знань з основ сталого розвитку національної економіки;
- набуття студентами навичок та умінь самостійно вирішувати певні практичні питання з урахуванням впливу наслідків діяльності для сталого розвитку національної економіки;
- вміти визначати основні аспекти у діяльності, що мають вплив на сталий розвиток ;
- вміти визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку економіки;
- оцінювати фактори, що впливають на сталий розвиток національної економіки;
- мати загальне уявлення про методи, засоби розв'язання виникаючих проблем, що перешкоджають сталому економічному розвитку;
- набути знання та вміння використовувати принципи сталого розвитку для вирішення конфліктів між різними економічними інтересами груп у суспільстві та окремої людини у конкретних практичних ситуаціях.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Дана дисципліна пов'язана із такими предметами, як макро-та мікроекономіка, європейська інтеграція та глобальні проблеми сучасності, міжнародна економіка, національна економіка.

Вимоги до знань і умінь

Вивчення навчальної дисципліни передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки студента, за якого він повинен:

а) знати:

- основні положення концепції сталого розвитку національної економіки;
- основні принципи побудови безпечного існування людства з урахуванням економічних, соціальних та екологічних аспектів;
- основні відомості про світові сучасні тенденції в напрямку сталого розвитку людства.

б) уміти

- оцінювати фактори, що впливають на сталий розвиток національної економіки;
- визначати основні аспекти у діяльності, що мають вплив на сталий розвиток;
- визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути

вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку;

- мати загальне уявлення про методи, засоби розв'язання виникаючих проблем, що перешкоджають сталому розвитку національної економіки;
- проводити розрахунки індексних показників сталого розвитку;
- користуватися основним набором індикаторів сталого розвитку;
- орієнтуватись в сучасних методиках визначення техногенної, екологічної, економічної, та соціальної безпеки людини;
- використовувати принципи сталого розвитку для вирішення конфліктів між різними інтересами суспільства та окремої людини чи групи у конкретних практичних ситуаціях.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критерію рівня сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Програма складена на **4 кредити**.

Форми контролю – проміжний контроль, іспит.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Тема 1.	Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки
Тема 2.	Глобальні проблеми людства
Тема 3.	Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку
Тема 4.	Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем
Тема 5.	Економічний механізм раціонального природокористування
Тема 6.	Економічне зростання і сталий розвиток

Тема 7.	Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво
Тема 8.	Основи екологічного права
Тема 9.	Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві
Тема 10.	Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки

Основні поняття і визначення сталого розвитку. Концепція сталого розвитку. Історія формування концепції сталого розвитку суспільства. Система та її зміни. Стани та характеристика систем. Формування закономірностей взаємодії людини і природи. Механізми стійкості систем. Механізми зворотного зв'язку: негативний зворотній, позитивний зворотній. Основні характеристики стійкості системи.

Тема 2. Глобальні проблеми людства

Сутність глобалізації, її ефекти, етапи, її позитивні та негативні наслідки, економічна та культурна глобалізація. Глобальні проблеми: сутність, причини виникнення, класифікація, економічні аспекти, можливості та способи розв'язання. Положення "Порядку денного на 21 століття". Науково-технічні причини глобальної екологічної кризи. Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України.

Тема 3. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку

Конференція ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.) Саміт тисячоліття. Світовий саміт зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002р.). Саміт ООН з питань Цілей розвитку тисячоліття (2010р.).

Тема 4. Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем

Умови прогресивного розвитку соціально-економічних систем. Принципи суспільної організації в просторі або принципи "екологічної республіки". Принципи екологічних цілей, або від задоволення потреб - до формування життєблагодатних комплексів. Індикатори сталого розвитку. Розрахунок індексу людського розвитку.

Тема 5. Економічний механізм раціонального природокористування

Основні поняття економічного механізму і еколого-економічних інструментів. Форми еколого-економічних інструментів. Податкові інструменти та пільги. Митні платежі. Ринкові механізми регулювання природокористування.

Тема 6. Економічне зростання і сталий розвиток

Економічний розвиток та економічне зростання. Фактори економічного зростання і сталий розвиток. Теорії сталого розвитку. Слабка та сильна стійкість.

Тема 7. Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво

Міжнародне співробітництво, парадигма розвитку, стратегічні імперативи, зміна якості зростання, задоволення основних потреб людей, збереження і збільшення ресурсної бази, переорієнтація технологій та управління ризиками, процеси прийняття рішень, збалансоване використання природно-ресурсного потенціалу, глобальні зміни, складові сталого розвитку, соціальна сфера, забруднення, забруднюючі речовини, загроза екологічної безпеки. Міжнародний досвід подолання сучасних екологічних проблем. Міжнародне співробітництво в умовах глобальних змін навколишнього середовища: історичний аспект.

Тема 8. Основи екологічного права

Екологічне право: поняття, предмет, система та джерела. Конституційні положення екологічного права. Права та обов'язки суб'єктів екологічних правовідносин. Економіко-правовий механізм природокористування і охорони навколишнього природного середовища.

Тема 9. Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві

Формування найважливіших еколого-економічних проблем природокористування. Практичні напрями щодо природокористування у міському господарстві. Природокористування, довкілля, ресурси, ресурсозбереження, забруднення, продуктивні сили, природні послуги, екологічні квоти.

Тема 10. Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів.

Економічні методи управління раціональним природокористуванням та їхні види щодо природокористування у міському господарстві. Економічне стимулювання раціонального використання природних ресурсів. Економічний механізм охорони і раціонального використання природних ресурсів

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абалкин Л. И. Хозяйственный механизм развитого социалистического общества: [монография] / Л. И. Абалкин. - М.: Мысль, 1973. - 263 с.
2. Академик. Словари и энциклопедии [Электронные текстовые данные] - Режим доступа: http://dic.academic.ru/dic.nsf/fin_enc/30834 .
3. Алимов О. М. Стратегічний потенціал - сукупні можливості національної економіки по досягненню цілей збалансованого розвитку [Текст] / О. М. Алимов, В. В. Микитенко // Продуктивні сили України: науково-теоретичний економічний журнал. - К.: РВПС України НАЛ України, 2006. - № 1. - С 135-151.
4. Алимов О. М. Технології управління стратегічним потенціалом розвитку України [Електронний ресурс] / В. В. Микитенко, О. М. Алимов // Національне господарство України: теорія та практика управління: електронне наукове фахове видання. - 2011. - № 1(1). - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/NacGosp/2011/Alimov_Mikitenko.pdf.
5. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: [монографія] /В. Д. Бакуменко. -К.: Вид-во УАДУ, 2000. - 328 с
6. Брундтланд Г. Х. Наше общее будущее. Доклад Комиссии ООН по окружающей среде и развитию / Г. Х. Брундтланд. - 1987. - М.: Прогресс, 1988. - С. 50.
7. Буркинський Б. В. Глобалізація економіки та національна екологічна доктрина / Б. В. Буркинський, Т. Г. Галушкіна // Економіст. - 2002. - № 9. - С. 20-23.
8. Гребенюк О. В. Управління розвитком інформаційних технологій у промисловості в контексті становлення інформаційного типу національної економіки / О. В. Гребенюк // Інвестиції: практика та досвід. - 2012. - № 20. - С. 66-69.
9. Данилишин Б. М. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України [монографія] /Б. М. Данилишин, С І. Дорогунцов, В. С Міщенко. - К.: НИЛАВА, 1999. -С. 86.
10. Демешок О. О. Особливості соціально-економічного розвитку регіональних виробничо-економічних систем України / О. О. Демешок // Український соціум: наука - освіта -виробництво: збірник наукових праць ; за ред. д.е.н., проф. В. В. Микитенко. - К.: МНТУ та Центр перспективних соціальних досліджень Міністерства соціальної політики України та НАЛ України, Асоціація ТЕКУ, Вид-во Вишемирський В. С, 2013. - Вип. 4. - С. 54-65.

11. Демешок О. О. Системно-універсальна технологія управління розвитком стратегічного потенціалу України / О. О. Демешок, А. О. Пінчук // Національне господарство України: теорія та практика управління: збірник наукових праць. - К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2013. - С 114-120.

12. Демешок О. О. Формування системи управління розвитком стратегічного потенціалу промисловості у чотиривимірному просторі: реалізація дії її функціоналів / О. О. Демешок, В. В. Микитенко // Інвестиції: практика та досвід: наукове фахове видання. - К.: Чорноморський держаний університет ім. Петра Могили МОН України, 2015. - № 1. - С. 12-19.

13. Демешок О. О. Формування системно-універсальної технології управління розвитком стратегічного потенціалу реального сектору економіки України / О. О. Демешок // Український соціум: наука - освіта - виробництво: збірник наукових праць; за ред. В. В. Микитенко. - К.: МНТУ та Центр перспективних соціальних досліджень Міністерства соціальної політики України і НАН України, Асоціація ТЕКУ, Вид-во Вишемирський В. С 2014. - Вип. 6. - С 79-90.

14. Драган І. В. Реалізація природно-ресурсного потенціалу території на засадах самовідтворюваності в контексті модернізації національної економіки / І. В. Драган // Агросвіт. - 2013. - № 8. - С 22-27.

15. Драган І. О. Наукові основи національної стратегії сталого розвитку України [монографія] / І. О. Драган // [за наук. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесика]; ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». - К.: ДУ ГЕПСР НАН України, 2015. - 40 с

16. Електронний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

17. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020" від 12 січня 2015 року № 5/2015 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.Ua/laws/show/5/2015>

18. Кіндзерський Ю. Концептуальні основи стратегії розвитку промисловості України на період до 2017 року // М. Якубовський, В. Новіцький, Ю. Кіндзерський // Економіка України. - 2013. - № 1. - С 4-20.

19. Микитенко В. В. Економічна безпека промисловості: цільовий функціонал та технології управління: [монографія] / В. В. Микитенко, О. О. Демешок; за наук. ред. д.е.н., проф. Микитенко В.В.- К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»; МНТУ ім. акад. Юрія Бугая МОНмолодьспорту України, 2012. - 650 с

20. Енергоефективність: стратегічний ресурс трансформації виробничо економічних відносин: [монографія] / [О. М. Алимов, О. О.

Демешок, І. А. Ігнатьєва, В. В. Микитенко та ін.]; за наук. ред. В. В. Микитенко. - К.: Київський національний університет технологій та дизайну МОНмолодьспорту України, 2012. - 734 с

21. Микитенко В. В. Макросистемна еволюція української економіки: [монографія] у 2 т / Б. М. Данилишин, В. В. Микитенко. - К.: РВПС України НАН України, Нічлава, 2008. - Т. 2.-210 с.

22. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку: [монографія] / [Кіндзерский Ю. В., Микитенко В. В., Якубовський М. М. та ін.]; за ред. канд. екон. наук Ю. В. Кіндзерського; НАН України; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. - К., 2009. - 928 с

23. Прилипка В.А. Стратегія сталого розвитку природи та суспільства [В.А. Прилипка, В.М. Боголюбов, Л.Е. Піскунова] . -К.: НАУ, 2008.-115 с

24. Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: національна доповідь / за ред. акад. НАН України Е.М. Лібанової, акад. НААН України М.А. Хвесика. - К.: ДУ ШПСР НАН України

5. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет	Ресурси мережі Факультету з навчальної дисципліни
<ul style="list-style-type: none"> • www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України • www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної ради України • www.ac-rada.gov.ua – офіційний сайт Рахункової палати України • www.kmu.gov.ua – офіційний сайт Кабінету міністрів України • www.minfin.gov.ua – офіційний сайт Міністерства фінансів України • www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства Юстиції України • www.me.gov.ua - офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України • www.ukrstat.gov.ua - офіційний сайт Державного комітету статистики України 	<ul style="list-style-type: none"> • Навчальна програма з навчальної дисципліни • Робоча програма з навчальної дисципліни • Методичні рекомендації з вивчення тем • Плани семінарських занять та методичні рекомендації до їх проведення • Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи (СРС) • Засоби діагностики знань студентів з навчальної дисципліни • Інші